

Nr 48.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående anslag å kapitalbudgeten för budgetåret 1949/50, i vad avser inrikesdepartementets verksamhetsområde jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

Statens allmänna fastighetsfond.

1:o) Nybyggnad för statens rättskemiska och farmaceutiska laboratorier. I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t beträffande kapitalbudgeten (bilaga 32, punkt 1, s. 1—10 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1949) föreslagit riksdagen att till Nybyggnad för statens rättskemiska och farmaceutiska laboratorier för budgetåret 1949/50 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 000 kronor.

Statens rättskemiska och farmaceutiska laboratorier äro f. n. inrymda i förhyrda lokaler. Dessa voro från början avsedda endast för farmaceutiska laboratoriet, men år 1944 måste även det rättskemiska laboratoriet beredas plats i samma utrymmen. I samband därmed fingo båda laboratorierna sina dittillsvarande utrymmen starkt reducerade. Redan denna åtgärd medförde åtskilliga olägenheter.

Sedan år 1944 har verksamheten vid laboratorierna undergått en stark utveckling och personalen i det närmaste fördubblats. De utomordentligt stora svårigheter, som härigenom uppstått, ha ingående belysts i den redogörelse, som lämnats av laboratoriernas föreståndare och utförligt refererats i propositionen.

Byggnadsstyrelsen har i samråd med medicinalstyrelsen utarbetat förslag till uppförande av en gemensam nybyggnad för laboratorierna. Medan under ärendets tidigare behandling i viss mån delade meningar rådde om var en sådan nybyggnad lämpligen borde förläggas, har numera enighet mellan de berörda parterna uppnåtts om att byggnaden bör förläggas till karolinska institutets område å Norrbacka. Kostnaderna för nybyggnaden ha av byggnadsstyrelsen beräknats till 2 800 000 kronor. I den mån en reduktion av lokalprogrammet är möjlig, beräknas beloppet kunna nedbringas. Å andra sidan är att märka, att kostnadsberäkningen verkstälts redan i början av år 1947, varför hänsyn får tagas till den sedan dess inträdda allmänna stegringen av byggnadskostnaderna.

Departementschefen har framhållit att det är i hög grad angeläget, att laboratorierna, för att på ett fullgott sätt kunna fullgöra sina viktiga arbetsuppgifter, erhålla tillgång till större och i andra avseenden ändamålsenligare lokaler än f. n. Någon möjlighet till utvidgning på den plats, där laboratorierna nu äro belägna, föreligger emellertid icke.

Utskottet har i detta sammanhang till behandling förehåft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Näsgård m. fl.* (I: 144) och den andra inom andra kammaren av herr *Onsjö m. fl.* (II: 179), i vilka hemställts, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förevarande förslag, samt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning rörande överflyttning av rättskemiska laboratoriets arbetsuppgifter på andra statliga institutioner.

I motionen framhålles bl. a., att de institutioner, som främst kunna komma i fråga som ersättare för rättskemiska laboratoriet, äro statens kriminaltekniska anstalt samt statens bakteriologiska laboratorium (eller eventuellt karolinska institutets nya rättsmedicinska avdelning). Genom rättskemiska laboratoriets upplösning skulle dess nuvarande lokaler kunna helt disponeras av farmaceutiska laboratoriet, vilket sedermera eventuellt kunde anslutas till det planerade nya farmaceutiska institutet. Nybyggnadsfrågan för farmaceutiska laboratoriet skulle kunna ställas på framtiden.

Beträffande vad motionärerna i övrigt anfört till stöd för sina yrkanden torde få hänvisas till motionen II: 179.

Utskottet. Den av motionärerna ifrågasatta överflyttningen av rättskemiska laboratoriets arbetsuppgifter på andra statliga institutioner beröra spörsmål, vilka icke kunna lösas utan föregående utredning av särskild expertis på området. Utskottet har under hand från olika håll inhämtat en del uppgifter i nämnda hänseende, och olika meningar ha därvid framförts rörande förutsättningarna för och lämpligheten av en sådan överflyttning. Ehuru några bestämda slutsatser icke kunna dragas av de inhämtade uppgifterna, håller utskottet det icke för osannolikt, att en överflyttning till kriminaltekniska anstalten av vissa mindre omfattande arbetsuppgifter vid rättskemiska laboratoriet skulle kunna genomföras utan olägenheter. Vad beträffar blodgruppsundersökningarna, som utgöra huvuddelen av laboratoriets arbetsuppgifter, kunna förutsättningarna för överflyttning till andra statliga institutioner icke bedömas utan en närmare utredning i frågan.

Ehuru utskottet delar uppfattningen, att de nuvarande lokalförhållandena vid statens rättskemiska och farmaceutiska laboratorier äro i hög grad otillfredsställande, är utskottet med hänsyn till vad ovan anförts icke berett att taga ställning till frågan om nybyggnad för laboratorierna, innan klarhet vunnits rörande de arbetsuppgifter, som för framtiden böra åvila rättskemiska laboratoriet. En bidragande orsak till att utskottet ansett sig böra förorda uppskov med byggnadsfrågan har jämväl varit, att det föreliggande byggnadsförslaget ännu icke underkastats slutlig granskning och

att osäkerhet därför råder rörande de erforderliga lokalutrymmena, byggnadskostnader m. m.

Den ytterligare utredning, som syns utskottet erforderlig, bör gå ut på ett klarläggande av förutsättningarna för och lämpligheten av att överflytta arbetsuppgifter från statens rättskemiska laboratorium till andra statliga institutioner och möjligheterna att genomföra en sådan överflyttning med utnyttjande av redan befintliga lokalutrymmen. Undersökningen bör sålunda avse möjligheterna till besparingar såväl i fråga om byggnadsbehovet som i organisatoriskt hänseende.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till motionerna I: 144 och II: 179

a) avslå Kungl. Maj:ts förslag om anvisande för budgetåret 1949/50 av ett investeringsanslag av 1 000 000 kronor till Nybyggnad för statens rättskemiska och farmaceutiska laboratorier;

b) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning i enlighet med vad utskottet ovan anført rörande överflyttning av rättskemiska laboratoriets arbetsuppgifter på andra statliga institutioner m. m.

2:o) **Om- och nybyggnadsarbeten för öronkliniken och kirurgiska kliniken vid akademiska sjukhuset i Uppsala.** Kungl. Maj:t har (punkt 4, s. 11 och 12) föreslagit riksdagen att till Om- och nybyggnadsarbeten för öronkliniken och kirurgiska kliniken vid akademiska sjukhuset i Uppsala för budgetåret 1949/50 anvisa ett investeringsanslag av 170 000 kronor.

Till ifrågavarande ändamål ha för budgetåret 1945/46 och 1947/48 anvisats investeringsanslag om tillhoppa 1 609 500 kronor. Av nämnda belopp ha 234 500 kronor avsetts för ombyggnad av kirurgiska kliniken. Återstoden, 1 375 000 kronor, är avsedd för nybyggnad för öronkliniken och utgör hälften av den i mars 1947 till 2 750 000 kronor beräknade totala byggnadskostnaden. Den andra hälften av kostnaderna har förutsatts skola bestridas av Uppsala läns landsting.

För arbetena med den nya öronkliniken, vilka nu äro i gång, beräknas uppkomma en merkostnad av i runt tal 340 000 kronor på grund av den prisstegring, som inträffat, sedan de tidigare kostnadsberäkningarna upprättades i mars 1947. Av beloppet beräknas hälften skola bestridas av Uppsala läns landsting. Det erforderliga statsanslaget föreslås skola utgå under förutsättning, att landstinget anslår motsvarande summa.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Om- och nybyggnadsarbeten för öronkliniken och kirurgiska kliniken vid akademiska sjukhuset i Uppsala* för budgetåret 1949/50 anvisa ett investeringsanslag av 170 000 kronor.

3:o) **Anordnande av ny landsfiskalsbostad i Hede distrikt.** Kungl. Maj:t har (punkt 5, s. 12—14) föreslagit riksdagen att till Anordnande av ny landsfiskalsbostad i Hede distrikt för budgetåret 1949/50 anvisa ett investeringsanslag av 85 000 kronor.

Med hänsyn till de särskilda förhållanden, vilka — enligt vad i propositionen påvisas — äro rådande i Hede landsfiskalsdistrikt, föreslås att inom distriktet på statens bekostnad anordnas särskild tjänstebostad åt landsfiskalen. Kostnaderna för en sådan bostad ha av byggnadsstyrelsen beräknats till ca 95 000 kronor. Den planerade byggnaden skulle innehålla, förutom källarvåning, två expeditjonsrum samt fem rum, jungfrukammare och kök jämte andra erforderliga utrymmen. Departementschefen föreslår, att bostadens storlek minskas, så att statsverkets kostnader icke komma att överstiga 85 000 kronor.

Utskottet. De tjänstebostäder åt landsfiskaler, stationerade å avsides belägna orter, som på senare år uppförts på statens bekostnad, ha dragit högst avsevärda kostnader. Utskottet har även i förevarande fall funnit den beräknade kostnaden hög. I anslutning härtill vill utskottet uttala, att största försiktighet bör iakttagas vid prövning av frågor om uppförande på statens bekostnad av ytterligare tjänstebostäder åt landsfiskaler.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må till *Anordnande av ny landsfiskalsbostad i Hede distrikt* för budgetåret 1949/50 anvisa ett investeringsanslag av 85 000 kronor.

Stockholm den 22 mars 1949.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit
från första kammaren: herrar Johan Bernhard Johansson, Pauli, Sven Larsson, Gustaf Karlsson, Mannerskantz, Iwar Anderson, Heiding, Gillström, Berling, Sundelin, Hesselbom och Ivar Persson; samt

från andra kammaren: herrar Malmborg i Skövde, Svensson i Grönvik, Boman i Kieryd, Andersson i Malmö, Mårtensson i Uddevalla, Wallentheim, Ståhl, Lindholm, Hoppe, Thapper, Onsjö och Birke.